

Літературний жанр "еко-раціо"

Ярослав Брунько

**(взагалі еко-раціо – це піджанр кватрораціо, однак з 25 квітня 2026 року – це повноцінний літературний жанр)*

Еко-раціо (ratio — розум/спосіб)— це жанр інтелектуальної прагматичної поезії, що виник на базі кватрораціо. Він фокусується на трансформації екологічних викликів у раціональні управлінські та економічні рішення через форму строгого чотиривірша.

АВТОР ЖАНРУ: Брунько Ярослав Олександрович

КЛЮЧОВА ДАТА: 25 квітня 2026 рік – перетворення піджанру "еко-раціо" у повноцінний літературний жанр.

Філософська концепція

На відміну від традиційної еко-поезії, Еко-раціо відкидає емоційну рефлексію, алармізм та метафоричність.

- **Екологія як менеджмент:** Природа розглядається не як об'єкт милування, а як сукупність ресурсів та ризиків, що потребують логічного регулювання.
- **Відмова від апокаліпсису:** Замість залякування катастрофою, жанр пропонує інженерний або законодавчий вихід із кризи.

Ключові характеристики

Структурна формула: твір складається рівно з **4 рядків**.

Відсутність рими: використовується білий вірш або верлібр для підкреслення "документальності" та точності думки.

Об'єкт аналізу: виключно екологічна політика, ресурсна економіка та сталий розвиток.

Алгоритм побудови

Жанр Еко-раціо наслідує діалектичну будову кватрораціо, адаптовану під екологічну проблематику:

Рядок 1: Екологічна деструкція. Констатація антропогенного впливу або системної помилки.

Рядок 2: Наслідок-дестабілізатор. Опис того, як ця проблема руйнує економічну чи соціальну стабільність.

Рядок 3: Раціональна дія. Пропозиція конкретного механізму вирішення (закон, технологія, фінансовий інструмент).

Рядок 4: Вектор стабільності. Очікуваний результат, що забезпечує сталість системи.

Приклад твору в жанрі Еко-раціо:

"Про циклічну економіку"

Надмірне споживання виснажує запаси рідкоземельних металів,
Стихійні звалища електроніки отруюють підземні горизонти.

Законодавче закріплення повної рециркуляції компонентів
Перетворить відходи на стратегічний ресурс виробництва.